

**Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ІМ. Р.М. ГЛІЄРА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою КМММ ім. Р.М. Глієра
від «01» вересня 2025 року (протокол №1)

ПОЛОЖЕННЯ
про вільний вибір освітніх компонентів
здобувачами вищої та фахової передвищої освіти
Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра
(оновлена редакція)

введено в дію наказом ректора КМММ ім. Р.М. Глієра
від «01» вересня 2025 року № 05-І/25 – ОД

О.Й. Злотник

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої та фахової передвищої освіти Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра (далі – Положення) містить основні вимоги щодо реалізації здобувачами освіти права на вільний вибір освітніх компонентів (навчальних дисциплін) відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту».

1.2. Вільний вибір освітніх компонентів здійснюється здобувачами вищої та фахової передвищої освіти відповідно до освітньої (освітньо-професійної) програми, навчальних планів, каталогу вільного вибору навчальних дисциплін у Київській муніципальній академії музики ім. Р. М. Глієра (далі – Академії) в обсязі не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для здобувачів освітнього ступеня бакалавр, магістр, не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

1.3. Вибіркові освітні компоненти – це навчальні дисципліни, які вводяться Академією (у тому числі – за пропозиціями кафедр, циклових (предметних) комісій, роботодавців, представників студентського самоврядування) з метою їх поглибленого вивчення в оволодінні загальними, спеціально-професійними компетентностями, у задоволенні потреб здобувачів освіти, посилення їх конкурентоспроможності на ринку праці з урахуванням сучасних тенденцій та ефективного використання можливостей Академії.

1.4. Завідувачі кафедр, голови циклових (предметних) комісій, завідувачі денним відділенням (куратори академічних груп) пропонують вибіркові освітні компоненти (навчальні дисципліни) з каталогу вибіркового освітніх компонентів за вільним вибором здобувача освіти, а також за блоком освітніх компонентів для отримання фахової профілізації, для отримання додаткової професійної кваліфікації відповідно до обраного фахового напрямку, що забезпечують підготовку поглибленого професійного курсу навчальних дисциплін, необхідних для їх вивчення.

1.5. Здобувачі вищої та фахової передвищої освіти мають право запланувати на власний вибір освітні компоненти на весь період навчання. При цьому, перелік навчальних дисциплін, доступних для вибору на кожний навчальний рік, змінюється з урахуванням особистісного вибору здобувача освіти, що призводить до розвитку індивідуальної освітньої траєкторії студента.

1.6. Вивчення вибіркового освітніх компонентів (навчальних дисциплін) розпочинається з першого семестру першого року навчання.

1.7. Здобувачі вищої та фахової передвищої освіти мають право обирати навчальні дисципліни, які передбачають теоретичну, практичну, індивідуальну форму занять, практичну підготовку. Для організації вивчення вибіркового навчального дисциплін формуються академічні групи з кількістю студентів: від 4 до 20 осіб для проведення теоретичних занять, від 2 до 10 осіб для проведення практичних занять. В окремих випадках, враховуючи специфіку навчання за спеціальністю 025 / В5 *Музичне мистецтво*, за обраними здобувачами освіти перед початком навчання за фаховими профілізаціями (*фортепіано, оркестрові струнні інструменти, оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти, теорія музики, хорове диригування, спів (академічний, народний, естрадний, джазовий), музикознавство, хорове мистецтво, музичне мистецтво естради (джаз)*), кількість студентів у групі може змінюватися.

1.8. Реалізація вільного вибору здобувачами вищої та фахової передвищої освіти освітніх компонентів (навчальних дисциплін) передбачає нищезначені варіанти, які можуть між собою комбінуватись:

- вибір блоку навчальних дисциплін фахової профілізації перед початком навчання (*фортепіано, оркестрові струнні інструменти, оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти, теорія музики, хорове диригування, спів (академічний, народний, естрадний, джазовий), музикознавство, хорове мистецтво, музичне мистецтво естради (джаз)*) за різними освітніми ступенями, освітньо-професійним рівнем;

- вибір окремих освітніх компонентів з Каталогу вибіркового освітніх компонентів за вільним вибором здобувача вищої та фахової передвищої освіти, який пропонується навчальними планами «Музичне мистецтво (підготовка викладача)», «Музичне мистецтво (підготовка артиста)» освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, навчальними планами «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальністю 025 / В 5 *Музичне мистецтво*;

- вибір блоку освітніх компонентів, які формують додаткову професійну кваліфікацію. Зауважимо, для набуття додаткової професійної кваліфікації здобувач вищої та фахової передвищої освіти зобов'язаний вивчити усі запропоновані навчальні дисципліни у повному обсязі та скласти атестаційний кваліфікаційний іспит (екзамен). У випадку, якщо здобувач освіти вивчив усі навчальні дисципліни у повному обсязі, але з поважних причин не може скласти атестаційного іспиту, як виключення, за рішенням кафедри, циклової (предметної) комісії та за погодженням декану факультету, завідувача денним відділенням, він може не складати кваліфікаційного іспиту і не отримувати додаткової професійної кваліфікації, але бути допущеним до складання інших кваліфікаційних іспитів

(екзаменів). При цьому, усі вивчені здобувачем освіти дисципліни включені в індивідуальний навчальний план здобувача і також вносяться до додатку диплому державного зразка як дисципліни вільного вибору.

1.9. Здобувач вищої та фахової передвищої освіти має право на власний розсуд обирати окремі навчальні дисципліни із пропонованих блоків освітніх компонентів на вибір із переліку додаткових професійних кваліфікацій, окрім різних видів практичної підготовки. У такому випадку, він не складає атестаційного іспиту і не отримує додаткову професійну кваліфікацію.

1.10. Здобувач вищої та фахової передвищої освіти може обрати у переліку запропонованих додаткових професійних кваліфікацій повну професійну кваліфікацію в залежності від обраної фахової профілізації (*фортепіано, оркестрові струнні інструменти, оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти, теорія музики, хорове диригування, спів (академічний, народний, естрадний, джазовий), музикознавство, хорове мистецтво, музичне мистецтво естради (джаз)*).

1.11. Підставою для надання додаткової професійної кваліфікації здобувачам заочної форми навчання є подання студентом вищої освіти до навчальної частини Академії довідки з місця роботи про те, що він протягом періоду навчання виконує певний обсяг робіт, що відповідає професійній кваліфікації. Робота може виконуватися на платній чи безоплатній основі та має демонструвати наявність практичного досвіду за обраною професійною кваліфікацією.

Наприкінці періоду навчання здобувач освіти повинен надати звіт про практичну діяльність за професійною кваліфікацією, завірений керівником установи, де здійснювалася така діяльність. Звіт є підставою для допуску до кваліфікаційного іспиту (екзамену) та є обов'язковим компонентом відповіді здобувача освіти на кваліфікаційному іспиті (екзамені).

1.12. У зв'язку з мистецько-творчою специфікою професійних кваліфікацій «Диригент» / «Керівник ансамблю (вокального, вокально-інструментального, інструментального, камерного)» та «Аранжувальник (музичний)» їх вибір може здійснюватися здобувачами освіти за умов:

- наявності попередньої бази з основних навчальних дисциплін кваліфікації (вивчення відповідної дисципліни на попередньому освітньо-кваліфікаційному рівні молодший спеціаліст, освітньо-професійному ступені фаховий молодший бакалавр, освітньому ступені вищої освіти або наявності відповідної професійної кваліфікації у документі про здобуту освіти) – для студентів освітнього ступеня магістр;

- рекомендації кафедри (витяг з протоколу засідання кафедри) – для здобувачів освітнього ступеня бакалавр, магістр;

- для професійної кваліфікації «Диригент» / «Керівник ансамблю

(вокального, вокально-інструментального, інструментального, камерного)» – вивчення вибіркових навчальних дисциплін «Основи диригування» (студентами освітнього ступеня бакалавр), «Ансамбль» та «Оркестр» (відповідно до обраної профілізації здобувачами освітнього ступеня бакалавр, магістр).

1.13. Здобувачі фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр обирають одну повну професійну кваліфікацію із запропонованих відповідно до обраної профілізації. Загальна кількість разом із основною освітньою кваліфікацією «Фаховий молодший бакалавр з музичного мистецтва» та основною повною професійною кваліфікацією «Викладач мистецької школи» освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво (підготовка викладача)» та «Артист» освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво (підготовка артиста)» становить не більше двох професійних кваліфікацій. Завідувачі денним відділенням, голови циклових (предметних) комісій, куратори академічних груп проводять профорієнтаційну роботу. Здобувачі фахової передвищої освіти обирають професійну кваліфікацію або освітні компоненти з її складу за процедурою, описаною в п. 2.1 цього Положення.

Завідувачі денним відділенням **протягом червня** вносять інформацію щодо обраної додаткової професійної кваліфікації у затверджені Педагогічною радою КМАМ ім. Р.М. Глієра форми-таблиці, індивідуальні плани здобувачів фахової передвищої освіти разом із обраними із Каталогу вибіркових освітніх компонентів за вільним вибором здобувача освіти навчальні дисципліни. Індивідуальні плани здобувачів фахової передвищої освіти затверджуються на засіданнях науково-методичної ради КМАМ ім. Р.М. Глієра, заповнюються і ведуться у паперовому і електронному вигляді завідувачами денним відділенням КМАМ ім. Р.М. Глієра, після чого передаються до навчальної частини Академії.

1.14. Дія цього Положення поширюється на здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, які вступили на навчання, починаючи з 01 вересня 2022 року. Дія цього Положення поширюється на здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, які вступили на навчання у попередні роки (за рішенням Вченої ради КМАМ ім. Р.М. Глієра, Педагогічної ради КМАМ ім. Р.М. Глієра). Вони переводяться до Академії і виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план, затверджений у 2022 році. Механізм вибору освітніх компонентів здобувачами освіти регламентується цим Положенням.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

2.1. До 01 травня завідувачі кафедр, голови циклових (предметних) комісій, керуючись каталогом вибіркових освітніх компонентів за вільним вибором здобувача освіти, затвердженого навчальним планом, узгоджують з деканами факультетів, завідувачами денним відділенням перелік навчальних дисциплін, доступних для вільного вибору на наступний навчальний рік. Протягом червня здобувачі вищої та фахової передвищої освіти обирають навчальні дисципліни із каталогу, блоку освітніх компонентів для отримання додаткової професійної кваліфікації і підписують індивідуальний навчальний план на наступний навчальний рік. Здобувачі фахової передвищої освіти фіксують свій вибір за допомогою анкети у Google Forms або особисто заповнюючи відповідні розділи індивідуального плану.

2.2. До 05 вересня поточного навчального року здобувачі освіти першого року навчання освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, освітнього ступеня бакалавр, магістр денної форми здобуття освіти, мають бути проінформовані про систему вибору освітніх компонентів у КМAM ім.Р.М. Глієра, що регламентується даним Положенням. Зазначимо, першокурсники із запропонованого навчальним закладом переліку профілізацій обирають до початку навчання фаховий напрямок, блокова система навчальних дисциплін якого включається та заповнюється і підписується в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти.

Механізм поінформованості здобувачів освіти здійснюється за участі навчальної частини Академії, завідувачів кафедр, голів циклових (предметних) комісій, деканів факультетів, завідувачів денним відділенням шляхом проведення зборів та зустрічей, надання консультацій, забезпечення студентів інформаційними матеріалами про доступні для вільного вибору освітні компоненти та їх програмний зміст у паперовій та електронній формах, розміщених на офіційному вебсайті Академії. Студенти заочної форми здобуття освіти мають бути проінформовані про вищезазначене дистанційно за допомогою електронної пошти та відповідної вебсторінки на офіційному сайті Академії до початку установчої сесії.

2.3. Не пізніше ніж до 10 вересня здобувачі фахової передвищої та вищої освіти першого курсу денної форми здобуття освіти здійснюють свій вільний вибір, заповнюючи бланки індивідуальних навчальних планів (форма індивідуального навчального плану, яка відповідає особливостям навчального процесу у КМAM ім. Р. М. Глієра, затверджена рішенням Вченої ради від 01 вересня 2022 року протокол № 1 та введена в дію наказом ректора).

Плани перевіряються і обробляються навчальною частиною Академії. На цьому етапі здобувачам вищої та фахової передвищої освіти можуть надаватися необхідні консультації та роз'яснення від співробітників навчальної частини, деканів факультетів, завідувачів денним відділенням, голів циклових (предметних) комісій, завідувачів кафедр. Студенти заочної форми здобуття освіти вільно обирають освітні компоненти у період установчої сесії, яка відбувається згідно графіком навчального процесу, затвердженого на поточний навчальний рік.

2.4. Заповнені індивідуальні навчальні плани здобувачів освіти обробляються у навчальній частині Академії. Керуючись цими даними, декани факультетів, завідувачі денним відділенням формують академічні групи за обраними освітніми компонентами, вивчення яких заплановано на I-II семестри, та повідомляють про свої рішення навчальну частину. Відповідні навчальні дисципліни включаються до групового чи індивідуального розкладу студентів. Цей етап триває не пізніше ніж **до 15 вересня**.

2.5. Декани факультетів, завідувачі денним відділенням підписують індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої та фахової передвищої освіти. Затверджуються індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої та фахової передвищої освіти рішенням науково-методичної ради КМАМ ім. Р.М. Глієра. Оригінали індивідуальних планів зберігаються у навчальній частині Академії протягом всього терміну навчання здобувачів освіти (3 роки 10 місяців – для освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр денної форми здобуття освіти, для освітнього ступеня бакалавр денної та заочної форм здобуття освіти, 1 рік 5 місяців для освітнього ступеня магістр денної форми здобуття освіти, 1 рік 10 місяців для освітнього ступеня магістр заочної форми здобуття освіти). Після закінчення цього терміну індивідуальні навчальні плани здобувачів освіти передаються до архіву.

2.6. Здобувачі освіти мають право вносити зміни до своїх індивідуальних планів виключно до початку навчального року, протягом якого має вивчатися дисципліна/и. У такому випадку у термін з *01 травня до 01 червня* студент повинен подати заяву на ім'я декана, завідувача денним відділенням після чого до індивідуального навчального плану вносяться відповідні зміни. Якщо таких заяв від студента не було, то при подальшому плануванні навчального процесу на інший навчальний рік декани, завідувачі денним відділенням керуються інформацією з уже затверджених форм індивідуальних навчальних планів. Граничний термін звернення здобувача освіти із заявою про внесення змін до індивідуального

плану – 1 вересня або перший робочий день після нього, якщо припадає на вихідні.

2.7. Право на вільний вибір освітніх компонентів іноземними студентами забезпечується за тим же принципом, що і для студентів з українським громадянством. У той же час, визначальним фактором для отримання додаткових кваліфікацій (чи окремих навчальних дисциплін з них) іноземними студентами є їх рівень володіння українською мовою. З метою його визначення професійно-орієнтованою комісією проводиться тестування та співбесіда, та за їх результатами здобувачам вищої освіти надається чи не надається рекомендація для здобуття додаткової професійної кваліфікації. Рішення комісії передається до навчальної частини Академії. Терміни проведення співбесіди:

- для здобувачів освітнього ступеня бакалавр – IV семестр, у період з 01 травня до 01 червня;

- для здобувачів освітнього ступеня магістр – I семестр, до 10 вересня (див. пп. 2.3, 3.4).

Професійна кваліфікація «Редактор музичний» та основні фахові навчальні дисципліни, що входять до її складу, не надаються іноземним студентам через особливе значення якості мовної підготовки студентів, необхідність вільно володіти мовою у науковому та публіцистичному стилях та мати здатність працювати текстами одночасно на лексичному, граматичному, пунктуаційному, стилістичному рівнях. Виключення з цієї норми можливі у випадку, якщо здобувач вищої освіти під час співбесіди продемонструє усі вищезазначені навички на найвищому рівні.

2.8. Здобувач фахової передвищої та вищої освіти, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вільним вибором освітніх компонентів, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

2.9. Здобувач фахової передвищої та вищої освіти, який не визначився з переліком вибіркових навчальних дисциплін та не подав заповнений бланк індивідуального навчального плану у визначені терміни, буде записаний деканами факультетів, завідувачами денним відділенням на вивчення профільних навчальних дисциплін, необхідних для формування фахових компетентностей відповідно до обраної профілізації.

2.10. Здобувач вищої та фахової передвищої освіти в односторонньому порядку не може відмовитись від необхідності вільно обирати освітні компоненти із запропонованого йому переліку, оскільки це суперечить чинному законодавству України та перешкоджає дотриманню норм індивідуальної траєкторії студентів закладів фахової передвищої та вищої

освіти. Відмова обирати освітні компоненти для формування індивідуального навчального плану є умовою для відрахування зі складу студентів Академії на підставі невиконання навчального плану у повному обсязі.

2.11. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркового навчальних дисциплін та затвердження індивідуальних навчальних планів обрані студентом освітні компоненти стають обов'язковими до вивчення. Самочинна відмова від проходження курсу / курсів тягне за собою академічну заборгованість, за що здобувач освіти може бути відрахований зі складу студентів Академії.

2.12. Академічна успішність з обраних навчальних дисциплін відображається так само, як і з обов'язкових: у журналах обліку роботи викладачів, відомостях успішності та індивідуальних навчальних планах здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.

2.13. Здобувачу освіти може бути відмовлено у вивченні обраної ним навчальної дисципліни лише у таких випадках:

- якщо його вибір суперечить пп.1.8 та 1.10 Положення та якщо не виконані усі умови з п.1.10;

- у випадку, якщо навчальна дисципліна передбачає індивідуальну форму роботи, а збільшення навантаження викладачів є неможливим відповідно до штатного розпису (ця вимога стосується зокрема вищої освіти).

2.14. У випадку відмови студенту у вивченні навчальної дисципліни, йому пропонується у **триденний термін** здійснити повторний вибір з каталогу вибіркового освітніх компонентів, доступних для вибору за освітньою (освітньо-професійною) програмою.

2.15. Якщо запит здобувачів освіти щодо окремих навчальних дисциплін, які передбачають індивідуальну або практичну (у міні-групах) форму роботи, перевищує можливості Академії, може бути застосована система конкурсного відбору. У таких випадках рішення щодо надання освітньої компоненти здобувачеві освіти приймається кафедрою, цикловою (предметною) комісією з урахуванням успішності студента, рівня його професійної підготовленості, здібностей та наявності необхідних навичок для опанування обраної навчальної дисципліни. Також можуть бути оголошені додаткові прослуховування. Витяг з протоколу засідання кафедри, циклової (предметної) комісії з відповідною рекомендацією надається деканам факультетів, завідувачам денним відділенням у термін до 01 червня поточного навчального року, якщо вивчення освітньої компоненти планується на наступний навчальний рік.